

# Západo-východné aforizmy

## Rudolf Steiner

Stratíme ľudskú bytosť z nášho zorného poľa, ak neurobíme oko duše na celú svoju prirodzenosť vo všetkých jej životných prejavoch. Nemali by sme hovoriť o vedomostiach človeka, ale o úplnom človeku, ktorý sa prejavuje skutkom poznania. V kognícii človek používa ako nástroj svoju zmyslovú nervovú povahu. Pre pocit sa mu podáva rytmus žijúci v dychu a krvnom obeh. Keď chce, metabolizmus sa stáva fyzickým základom jeho existencie. Rytmické kurzy fyzického výskytu v prírode zmyslového nervu; a metabolizmus je materiálnym nositeľom života myslenia, a to aj v najabstraktnejšom myslení, cítení životov a vlnách vôle pulzujúcich.

Staroveký Orientalec vstúpil do svojho vysnívaného myslenia viac z rytmického života cítenia ako človek dnešného veku. Orientalec z tohto dôvodu zažil viac rytmického tkania v jeho myšlienkovom živote, zatiaľ čo západný človek zažil viac logických záverov. Pri vzostupe k veľmi citlivému videniu prešiel orientálny jogín vedomým dychom s vedomým myslením, týmto spôsobom zadržal v dychu pokračujúci rytmus kozmického výskytu. Keď sa nadýchol, zažil svet ako Ja. Pri rytmických vlnách vedomého dychu sa myšlienka pohybovala celou ľudskou bytosťou. Zažil, ako Božský-Duchovný spôsobí, že duchom naplnený dych nepretržite prúdi do človeka a ako sa človek stáva živou dušou. Muž dnešného veku musí hľadať svoje super citlivé znalosti iným spôsobom. Nemôže spojiť svoje myslenie s dychom. Prostredníctvom meditácie musí zdvihnúť svoje myslenie zo života logiky na videnie. Vo vízii sa však myšlienka spája s duchovným prvkom alebo hudbou a obrázkom. Je uvoľňovaný z dychu a tkaný spolu s duchovným vo svete. Ja je teraz zažívané, nie v spojení s dychom jedinej ľudskej bytosti, ale v okolitom svete ducha. Východný človek kedysi zažil svet sám o sebe a vo svojom duchovnom živote má dnes ozvenu. Západný človek stojí na začiatku svojej skúsenosti a je na ceste k tomu, aby sa ocitol vo svete. Keby sa západný človek chcel stať jogínom, musel by sa stať rafinovaným egoistom, pretože príroda mu už dáva pocit Ja, ktoré mal Orientalec iba vo sne. Keby sa jogín hľadal vo svete, ako to musí urobiť západný človek, viedol by svoje vysnívané myslenie do bezvedomého spánku a psychicky by sa utopil.

Východný človek mal duchovnú skúsenosť ako náboženstvo, umenie a vedu v úplnej jednote. Obetoval svoje duchovno božskej bytosti. Ako dar milosti od nich prúdil ten, ktorý ho pozdvihol do stavu skutočnej ľudskej bytosti. To bolo náboženstvo. Na sviatostnom ceremoniáli a na obetnom mieste mu však bola zjavená aj krása, prostredníctvom ktorej prebývalo duchovné v umení. A z krásnych prejavov Ducha tiekla veda.

Smerom k Západu prúdili vlny múdrosti, ktoré boli nádherným svetlom ducha a inšpirovali zbožnosť v umelecky inšpirovanom človeku. Tam si náboženstvo vybudovalo svoju vlastnú bytosť a iba krása sa stále spájala s múdrosťou. Herakleitos a Anaxagoras boli vo svete múdri, ktorí umelecky mysleli; Aischylos a Sofokles boli umelci, ktorí formovali múdrosť sveta. Neskôr bola múdrosť odovzdaná premýšľaniu; stalo sa to poznaním. Umenie sa prenieslo do jeho vlastného sveta. Náboženstvo, zdroj všetkých, sa stalo dedičstvom východu.

Tak vznikol duchovný život Západu. Úplná ľudská bytosť ako Goethe objavila svet ducha ponorený do vedomostí. Túžil však vidieť pravdu o vedomostiach v kráse umenia. To ho viedlo na juh. Kto ho sleduje v duchu, môže nájsť nábožensky intímne poznanie, ktoré sa usiluje o krásu k umeleckému zjaveniu. Ak západný človek vo svojom vedomí sleduje duchovné božské prúdenie a pozerá na krásu, a ak východný človek cíti vo svojom náboženstve múdrosť, v teple s pocitom a rozprávaním o kráse vesmíru, poznanie, ktoré vytvára človek slobodný, premieňajúci sa v človeku na moc vôle, potom nebude východný človek vo svojej intuícii cítiť obvinenia západného človeka z toho, že je bezduchý, a myslenie západného človeka už nebude odsudzovať intuitívne cítenie východného človeka ako cudzie svetu. Náboženstvo sa môže prehýbiť poznaním naplneným životom umenia. Umenie môže byť oživené vedomosťami získanými z náboženstva. Poznatky môžu byť osvetlené náboženstvom podporovaným umením.

Východný muž hovoril o zmyslovom svete ako o obraze, v ktorom v jeho vlastnej duši prežíval menší prejav toho, čo prežíval ako ducha v absolútnej realite. Západný človek hovorí o svete myšlienok ako o obraze, kde žije v tienistej podobe toho, čo prežíva ako príroda v úplnej realite prostredníctvom svojich zmyslov. Čo bola Mája zmyslov pre východného človeka, je sebestačná realita pre západného človeka. Ako je ideológia skonštruovaná myslou k západnému človeku, bola pre východného človeka realitou, ktorú si sama vytvára. Ak východný človek dnes nájde vo svojej realite ducha moc dať Máji silu existencie a ak západný človek objaví život vo svojej realite Prírody, aby v duchu svojej ideológie videl Ducha, potom porozumenie nastáva medzi východom a západom.

V staroveku prežilo ľudstvo Orientu vo vznešenej duchovnosti. Myšlienka ešte nebola vnímaním, ktoré reprodukuje objekty. Bolo to skutočné bytie, ktoré do vnútornej podstaty človeka nieslo život duchovného sveta. Oko poznania východného človeka nebolo kedysi nasmerované k prírode. Pozeral prírodou na ducha. Keď sa začalo prispôsobovanie sa prírode, človek prírodu nevidel; videl ducha cestou prírody; videl duchov. Poslednými zvyškami vznešenej spirituality sa na ceste z východu na západ stala povera v duchov. Západnému človeku, poznanie prírody bolo dané, díky Koperníkovi a Galileovi. Aby hľadal ducha, musel sa pozrieť do svojej vnútornej prirodzenosti. Tam bol pred ním duch stále ukrytý a videl iba inštinky. Ale toto sú hmotní duchovia, ktorí zastávajú svoje miesto pred očami duše, pretože to ešte nie je vnútorne prispôsobené duchu. Keď začne adaptácia na ducha, duchovia zmiznú a človek na neho vezme ducha svojou vnútornou prirodzenosťou, ako staroveký človek z východu hľadel na ducha prostredníctvom prírody. Prostredníctvom sveta vnútorných duchov príde Západ k duchu. Povešť západného ducha je začiatkom poznania ducha. To, čo východ odkázal na Západ ako poverčivú vieru v duchov, je koniec poznania ducha.

Východný človek cíti „ja“ a vidí „svet“; ja je mesiac, ktorý odráža svet. Západný človek myslí na „svet“ a vyžaruje do sveta svojej vlastnej myšlienky „ja“. Ja je slnko, ktoré ožaruje svet obrazov. Ak východný človek pocíti slnečné lúče vo svojej mesačnej múdrosťi a západný človek zažije mesačnú múdrosť v lúčoch svojej slnečnej vôle, potom vôľa Západu prepustí vôľu východu.

Staroveký Orientalec cítil, že je v spoločenskom poriadku vôle Ducha. Prikázania

duchovnej moci, ktoré si jeho vodca priniesol do vedomia, mu dali predstavu o tom, ako by sa mal integrovať do tohto poriadku. Títo vodcovia odvodili také koncepcie zo svojej vízie. Tí, ktorí boli vedení, mali pocit, že v týchto koncepciách ležia hlavné smery, ktoré im boli odovzdané pre ich duchovný, politický a ekonomický život. Názory týkajúce sa vzťahu človeka k duchovnému, vzťahu medzi človekom a človekom, zaobchádzania s hospodárskymi záležitosťami pre nich boli odvodené z tých istých zdrojov, prikázaní, ktoré duch chce. Duchovný život, spoločensko-politický poriadok, zvládanie hospodárskych záležitostí sa vnímali ako jednota. Ďalšia kultúra napredovala smerom na západ. Duchovný život sa stal viac nezávislým. Ostatní členovia spoločenského poriadku boli naďalej jednotou. Ďalším vývojom sa však tiež oddelili. Na strane prvkov práv a štátu, ktorý na nejaký čas kontroloval všetko ekonomické, sa vytvorilo nezávislé ekonomické myslenie. Západný človek stále žije uprostred procesov tohto posledného oddelenia. Zároveň pre neho vzniká úloha formovať do vyššej jednoty separovaných členov spoločenského života - život ducha, kontrolu práv a štátu, riešenie hospodárskych záležitostí.

Medzi parciálne prúdy, ktorých vzájomné pôsobenie a vzájomný konflikt tvoria ľudskú históriu, patrí aj dobytie alebo práca ľudským vedomím. V starom Oriente človek pracoval v súlade s rozkazom, ktorý mu bol uložený vôľou Ducha. V tomto bol buď majstrom alebo robotníkom. S migráciou kultúrneho života smerom na západ sa do ľudského vedomia dostal vzťah medzi človekom a človekom. Do toho bola tkaná práca, ktorú človek vykonáva pre druhých. Do konceptov práv prenikol pojem hodnoty práce. Veľká časť rímskej histórie predstavuje toto rozširovanie pojmov práva a práce. S ďalším prenikaním kultúry na Západ sa ekonomický život dostal do stále zložitejších foriem, Pritiahla si prácu do seba, keď štruktúra práv, ktoré sa doteraz uplatňovali, ešte nie je primeraná požiadavkám nových foriem. Medzi pojmami práce a práv vznikol nesúlad. Obnovenie harmónie medzi nimi je veľkým spoločenským problémom Západu. Ako môže práca objaviť svoju formu v rámci entity práv a nie ju vytrhnúť z tohto subjektu pri riešení ekonomických záležitostí, predstavuje - obsah alebo problém, ak Západ začne postupovať smerom k tomuto riešeniu, prostredníctvom nahliadnutia a v sociálnej oblasti. východ sa s týmto stretne s pochopením. Ak však tento problém na Západe vyvolá pozíciu v myslení, ktoré sa prejavuje v spoločenských otrasoch, Východ si nebude môcť získať dôveru v ďalší vývoj ľudstva na Západe. Medzi pojmami práce a práv vznikol nesúlad.

Jednota medzi duchovným životom, ľudskými právami a zaobchádzaním s hospodárskymi záležitosťami môže v súlade s rozkazom vôle Ducha prežiť iba vtedy, ak v ekonomike prevláda obrábanie pôdy, zatiaľ čo obchod a priemysel sú podriadené poľnohospodárskej ekonomike. Z tohto dôvodu má sociálne myslenie starovekého Orientu, ktoré chce Duch, s ohľadom na riešenie hospodárskych záležitostí charakter prispôbený poľnohospodárskej ekonomike. S priebehom civilizácie smerom na západ sa obchod najprv stal nezávislým prvkom v ekonómii. Vyžaduje si to určenie práv. Musí byť možné obchodovať so všetkými. S odkazom na to existujú iba abstraktné štandardy práv. Ako civilizácia postupovala ďalej na západ, výroba v priemysle sa stáva nezávislým prvkom pri riešení hospodárskych záležitostí.

Užitočné výrobky je možné vyrábať iba vtedy, ak výrobca a osoby, s ktorými musí v tejto výrobe pracovať, žijú vo vzťahu, ktorý zodpovedá ľudským schopnostiam a potrebám. Rozvíjanie priemyselného prvku si vyžaduje: Združené odborové zväzy hospodárskeho života formované tak, že ľudia vedia, že je potrebné v nich uspokojiť, pokiaľ to umožňujú prirodzené podmienky. Úlohou Západu je objaviť združujúci život. Ak sa ukáže, že je schopný splniť túto úlohu, na východe sa uvedie: „Náš život raz pretekal do bratstva. V priebehu času to zmizlo; pokrok ľudstva nám to vzal preč. Západ spôsobí, že opäť kvitne z asociatívneho hospodárskeho života.“

Keď starý muž zložil báseň, cítil, že cez neho prešla duchovná sila. S prechodom duchovného života na Západ sa poézia stávala stále viac prejavom samotného človeka. V starom Oriente spievali duchovné sily cez človeka k ľuďom. Vesmírne slovo zaznelo od bohov až po človeka. na Západe sa stalo ľudským slovom. Musí nájsť cestu nahor k duchovným silám. Človek sa musí naučiť vytvárať poéziu takým spôsobom, aby ho Duch mohol počúvať. Západ musí vytvoriť jazyk vhodný pre Ducha. Potom povie Východ: „Božské Slovo, ktoré nám raz prúdilo z neba na zem, nájde cestu zo srdca ľudí do duchovného sveta.“

Muž na východe nerozumie „dôkazu“. Vo vízii prežíva obsah svojich právd a pozná ich týmto spôsobom. A to, čo človek vie, nedokazuje. Západný človek požaduje všade „dôkazy“. Všade, kde sa snaží dosiahnuť obsah svojich právd z vonkajšej reflexie prostredníctvom myslenia, a interpretuje ich týmto spôsobom. To, čo sa interpretuje, musí byť „preukázané“. Ak muž Západu uvoľní zo svojho dôkazu život pravdy, muž východu ho pochopí. Ak na konci snahy západného človeka o dôkaz, keď východný človek objaví svoje neosvedčené sny pravdy v skutočnom prebudení, potom ho bude musieť muž Západu pozdraviť ako spolupracovník, ktorý dokáže splniť to, čo sám nedokáže. dokončiť prácu na pokroku ľudstva.